

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>3</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Програму навчальної дисципліни розробив:

Доктор психологічних наук, професор
професор кафедри психології

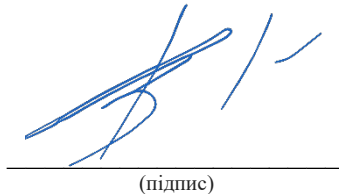

Л. Карамушка

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

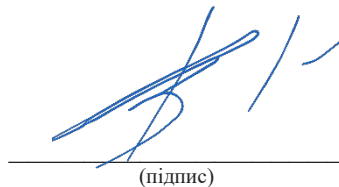
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання Українська	
Змістових модулів - 2	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
			3-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		14	
		Самостійна робота(год.)	
		56	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Психологія управління» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про психологічні закономірності управлінської діяльності, розвиток умінь ефективної взаємодії у процесі керівництва, прийняття рішень, мотивації персоналу та формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, які зможуть ефективно працювати у сфері психології управління:

- Охарактеризувати психологічні основи управління, його структуру та функції.
- Знати особливості стилів керівництва та їхній вплив на ефективність управлінської діяльності.
- Розкрити психологічні механізми прийняття управлінських рішень.
- Визначити роль комунікації, мотивації та конфліктів у процесі управління.
- Проаналізувати психологічні аспекти лідерства, влади та відповідальності керівника.

- Розвинути навички саморегуляції, емоційної компетентності та конструктивної взаємодії у колективі.
- Сформувати здатність застосовувати психологічні знання для оптимізації управлінських процесів у професійній діяльності.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Психологія управління» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Загальна психологія — вивчає основні закономірності психічної діяльності людини, її структуру, функції та розвиток.
- Соціологія — досліджує закономірності функціонування суспільства, соціальних інститутів, груп і взаємодій між людьми.
- Соціальна психологія — аналізує вплив соціального середовища на поведінку, мислення, емоції та міжособистісні стосунки людини.
- Психологія особистості — досліджує структуру, динаміку та індивідуальні особливості психіки, що визначають поведінку й розвиток особистості.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

- Індивідуальна та групова терапія — вивчає методи психологічної допомоги окремій особі та групі для подолання труднощів і розвитку особистості.
- Теорія об'єктних стосунків — аналізує вплив ранніх взаємин із значущими іншими на формування особистості та її психічний розвиток.
- Психологічний супровід військовослужбовців — досліджує особливості психологічної підтримки та реабілітації військових у процесі служби й після бойових дій.
- Психологія сім'ї та подружжя — розглядає закономірності функціонування сімейних і подружніх стосунків, їхній вплив на розвиток особистості та соціальну адаптацію.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологія управління» складається з двох змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології управління

Тема 1. Предмет і завдання психології управління

Психологія управління досліджує закономірності психічних процесів і поведінки людини в умовах організаційної діяльності. Вона визначає психологічні основи ефективного керівництва, взаємодії та прийняття рішень. Завдання дисципліни полягає у формуванні знань про психологічні механізми управління та розвиток практичних навичок їх застосування.

Тема 2. Історія становлення та розвиток психології управління

Історія психології управління охоплює етапи її формування від класичних теорій менеджменту до сучасних концепцій лідерства та організаційної поведінки. Вона інтегрує досягнення психології, соціології та економіки. Аналіз історичного розвитку дозволяє зрозуміти еволюцію управлінських підходів і їхній вплив на сучасну практику.

Тема 3. Психологічні основи управлінської діяльності

Управлінська діяльність ґрунтується на знанні психологічних закономірностей сприйняття, мислення, мотивації та комунікації. Вона передбачає врахування індивідуальних і групових особливостей поведінки. Психологічні основи управління забезпечують ефективність взаємодії між керівником і підлеглими.

Тема 4. Стили керівництва та їх психологічні особливості

Стили керівництва відображають індивідуальний підхід керівника до організації роботи та взаємодії з колективом. Вони можуть бути авторитарними, демократичними чи ліберальними, кожен із яких має свої психологічні переваги та недоліки. Вивчення стилів допомагає зрозуміти їхній вплив на мотивацію та ефективність діяльності.

Тема 5. Психологічні механізми прийняття управлінських рішень

Прийняття рішень у сфері управління базується на когнітивних процесах, інтуїції та досвіді керівника. Важливу роль відіграють психологічні чинники, такі як сприйняття ризику, відповідальність та групова динаміка. Аналіз цих механізмів дозволяє оптимізувати процес ухвалення рішень.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психології управління

Тема 6. Лідерство та психологія влади в управлінні

Лідерство є ключовим чинником ефективності управління, що ґрунтується на особистісних якостях та здатності впливати на інших. Психологія влади пояснює механізми авторитету, довіри та контролю. Вивчення цих аспектів допомагає зрозуміти роль керівника у формуванні організаційної культури.

Тема 7. Психологія комунікації в управлінській діяльності

Комунікація є основою управлінської взаємодії, що забезпечує обмін інформацією та координацію дій. Вона включає вербальні й невербальні засоби, а також навички активного слухання. Психологічні аспекти комунікації визначають ефективність керівництва та попередження конфліктів.

Тема 8. Мотивація та регулювання поведінки персоналу

Мотивація є рушійною силою діяльності працівників, яка визначає їхню продуктивність та задоволеність роботою. Психологія управління досліджує різні теорії мотивації та методи її стимулювання. Ефективне регулювання поведінки персоналу сприяє досягненню цілей організації.

Тема 9. Конфлікти та шляхи їх конструктивного вирішення

Конфлікти є невід'ємною частиною управлінської діяльності, що виникають через різні інтереси та цінності. Психологія управління пропонує методи їх діагностики та конструктивного вирішення. Вивчення конфліктів допомагає керівнику підтримувати позитивний клімат у колективі.

Тема 10. Сучасні напрями та перспективи розвитку психології управління

Сучасна психологія управління інтегрує новітні дослідження у сфері когнітивної науки, нейропсихології та організаційної поведінки. Вона враховує вплив цифрових технологій, глобалізації та змін у соціальних структурах. Перспективи розвитку дисципліни пов'язані з удосконаленням управлінських практик та підвищенням ефективності організацій.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем для вивчення	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі			Контр. заходи	
		лекц	практ	с.р		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології управління						
Тема 1. Предмет і завдання психології управління	11	2	2	6	Поточне опитування, реферати, тестування	
Тема 2. Історія становлення та розвиток психології управління	10	2	2	6		
Тема 3. Психологічні основи управлінської діяльності	12	2	-	6		
Тема 4. Стили керівництва та їх психологічні особливості	12	2	2	6		
Тема 5. Психологічні механізми прийняття управлінських рішень	12	2	2	6		
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психології управління						
Тема 6. Лідерство та психологія влади в управлінні	12	2	-	6		
Тема 7. Психологія комунікації в управлінській діяльності	11	2	2	5		
Тема 8. Мотивація та регулювання поведінки персоналу	11	2	-	5		
Тема 9. Конфлікти та шляхи їх конструктивного вирішення	11	2	2	5		
Тема 10. Сучасні напрями та перспективи розвитку психології управління	11	2	2	5		
Усього, годин	90	20	14	56		

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології управління

Практичне заняття 1. Психологія управління як наука: предмет і завдання

- Охарактеризуйте предмет та завдання психології управління.
- Назвіть основні сфери застосування знань з психології управління.
- Зазначте відмінності між психологією управління та загальною психологією.

Практичне заняття 2. Історичні етапи становлення психології управління

- Опишіть основні етапи розвитку психології управління.
- Перелічте провідних дослідників, що вплинули на становлення дисципліни.
- Розкрийте значення історичного досвіду для сучасних управлінських практик.

Практичне заняття 3. Психологічні основи управлінської діяльності

- Охарактеризуйте психологічні процеси, що лежать в основі управління.
- Назвіть чинники, які впливають на ефективність управлінської діяльності.
- Зазначте роль індивідуальних та групових особливостей у процесі управління.

Практичне заняття 4. Стили керівництва та їх психологічні особливості

- Опишіть основні стилі керівництва.
- Перелічте переваги та недоліки кожного стилю.
- Розкрийте вплив стилю керівництва на мотивацію та ефективність роботи колективу.

Практичне заняття 5. Психологічні механізми прийняття управлінських рішень

- Охарактеризуйте когнітивні процеси, що беруть участь у прийнятті рішень.
- Назвіть чинники, які впливають на вибір управлінських стратегій.
- Запропонуйте приклади психологічних бар'єрів у процесі ухвалення рішень.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психології управління

Практичне заняття 6. Лідерство та психологія влади в управлінні

- Охарактеризуйте риси ефективного лідера.
- Назвіть типи лідерства та їхні особливості.
- Розкрийте психологічні механізми влади та авторитету.

Практичне заняття 7. Психологія комунікації в управлінській діяльності

- Опишіть основні види управлінської комунікації.
- Перелічте психологічні чинники ефективної комунікації.

- Зазначте роль невербальних засобів у процесі управління.

Практичне заняття 8. Мотивація та регулювання поведінки персоналу

- Охарактеризуйте основні теорії мотивації.
- Назвіть методи стимулювання працівників.
- Запропонуйте приклади регулювання поведінки персоналу у практиці управління.

Практичне заняття 9. Конфлікти та шляхи їх конструктивного вирішення

- Опишіть основні причини виникнення конфліктів у колективі.
- Перелічте методи конструктивного вирішення конфліктів.
- Розкрийте роль керівника у врегулюванні суперечностей.

Практичне заняття 10. Сучасні напрями та перспективи розвитку психології управління

- Охарактеризуйте сучасні тенденції у психології управління.
- Назвіть нові виклики, що постають перед управлінською діяльністю.
- Запропонуйте перспективи інтеграції психології управління з іншими науками.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вивчення предмета та завдань психології управління Охарактеризуйте основні напрями психології управління, назвіть її ключові завдання та зазначте відмінності від суміжних наук.	6
2	Тема 2. Аналіз історії становлення та розвитку психології управління Опишіть етапи розвитку дисципліни, перелічте провідних дослідників та розкрийте їхній внесок у формування сучасних управлінських підходів.	6
3	Тема 3. Дослідження психологічних основ управлінської діяльності Охарактеризуйте психологічні процеси, що лежать в основі управління, зазначте чинники ефективності та запропонуйте приклади їх практичного застосування.	6
4	Тема 4. Вивчення стилів керівництва та їх психологічних особливостей Опишіть основні стилі керівництва, перелічте їхні переваги та недоліки, розкрийте вплив на мотивацію та результативність роботи колективу.	6
5	Тема 5. Аналіз психологічних механізмів прийняття управлінських рішень Охарактеризуйте когнітивні процеси у прийнятті рішень, назвіть чинники вибору управлінських стратегій та запропонуйте приклади психологічних бар'єрів.	6
6	Тема 6. Дослідження лідерства та психології влади в управлінні Опишіть риси ефективного лідера, перелічте типи лідерства та розкрийте психологічні механізми влади й авторитету.	6
7	Тема 7. Вивчення психології комунікації в управлінській діяльності Охарактеризуйте види управлінської комунікації, назвіть чинники її ефективності та зазначте роль невербальних засобів у взаємодії.	5

8	Тема 8. Аналіз мотивації та регулювання поведінки персоналу Опишіть основні теорії мотивації, перелічте методи стимулювання працівників та запропонуйте приклади регулювання поведінки у практиці управління.	5
9	Тема 9. Дослідження конфліктів та шляхів їх конструктивного вирішення Охарактеризуйте причини виникнення конфліктів, назвіть методи їх вирішення та розкрийте роль керівника у підтриманні позитивного клімату.	5
10	Тема 10. Вивчення сучасних напрямів та перспектив розвитку психології управління Опишіть сучасні тенденції у психології управління, перелічте нові виклики та запропонуйте перспективи інтеграції з іншими науками.	5
Всього		56

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Психологія управління» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Психологія управління» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
40%	10%	40%	10%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 5 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)

85-89	добре	В (дуже добре)
75-84		С (добре)
65-74	задовільно	Д (задовільно)
60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі онлайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Андрєєва Г. М. *Соціальна психологія*. Київ: Либідь, 2004.
2. Бандура А. *Соціальні основи мислення та дії*. Київ: Либідь, 2000.
3. Карамушка Л. М. *Психологія управління*. Київ: Либідь, 2005.
4. Robbins S. P., Judge T. A. *Organizational Behavior*. New Jersey: Pearson, 2019.

Додаткові:

1. Чалдіні Р. *Психологія впливу*. Київ: Наш Формат, 2018.
2. Yukl G. *Leadership in Organizations*. New York: Pearson, 2013.
3. Mintzberg H. *Managers Not MBAs*. San Francisco: Berrett-Koehler, 2004.

Інформаційні ресурси з посиланням на сайти:

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського — nbuv.gov.ua
2. Електронна бібліотека PSYH.KIEV.UA — psych.kiev.ua
3. Google Scholar — scholar.google.com.ua (scholar.google.com.ua in Bing)
4. ResearchGate — researchgate.net
5. Міністерство освіти і науки України — mon.gov.ua
6. Національна академія педагогічних наук України — naps.gov.ua
7. American Psychological Association (APA) — apa.org
8. European Association of Work and Organizational Psychology — eawop.org